

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 18P/85/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5823232354
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Iveta Bebejová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2024:5823232354.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo sudkyňou Mgr. Ivetou Bebejovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom u matky, maloleté dieťa v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, rozhodnutím súdu umiestnený v zariadení: Centrum pre deti a rodiny C. so sídlom Martin, P. O. Hviezdoslava 33/62, IČO: 17335604, dieťa rodičov - matka: D. B., E. B., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom F., F. G. XXX/X a otec: H. B., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom I., J. XXXX/XX, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e maloletému A. B., nar. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť v zariadení: Centrum pre deti a rodiny Martin, P. O. Hviezdoslavova 33/62, 036 01 Martin, IČO:17335604.

II. C. D. B., E. B. j e p o v i n n á platiť na výživu mal. A. výživné vo výške 30 % mesačne zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa podľa § 2 zákona NR SR č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien, aktuálnej pre daný mesiac, za ktorý je podľa tohto rozsudku povinná do budúcnosti platiť výživné vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred a to na účet toho ústavného zariadenia v ktorom sa realizuje ústavná starostlivosť, najdlhšie však do plnoletosti dieťaťa.

III. Otec H. B. j e p o v i n n ý platiť na výživu mal. Patrika výživné vo výške 80,- EUR mesačne, vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred a to na účet toho ústavného zariadenia v ktorom sa realizuje ústavná starostlivosť, najdlhšie však do plnoletosti dieťaťa.

IV. Tým sa m e n í rozsudok Okresného súdu Námestovo č.k. 5C/12/2010-56 zo dňa 31.03.2011 v časti o úprave osobnej starostlivosti a výživného a tiež rozsudok Okresného súdu Námestovo č.k. 4P/63/2022-41 zo dňa 14.03.2023.

V. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1/ Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 21.11.2023 navrhovateľ žiadal, aby súd nariadil nad maloletým A. B., nar. XX.XX.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Martin. Zároveň žiadal určiť rodičom povinnosť prispievať na výživu maloletého A. mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima.

2/ Návrh odôvodnil tým, že uznesením Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 0PP0m/1/2023 zo dňa 02.02.2023 súd dočasne odňal mal. A. B., nar. X.X.XXXX z osobnej starostlivosti matky D. B. a zveril mal. dieťa do starostlivosti Centra pre deti a rodinu Martin, p.o. Hviezdoslava 33/62, Martin najdlhšie na

dobu 3 mesiacov od vykonateľnosti uznesenia. Na základe právoplatného a vykonateľného uznesenia Okresného súdu Námestovo č.k. 4P/16/2023- 9 zo dňa 23.02.2023 o uložení výchovného opatrenia, súd odňal mal. A. B., nar. X.X.XXXX z osobnej starostlivosti matky D. B. a uložil maloletému výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej pomoci, alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov pobyt v zariadení na dobu 6 mesiacov po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia, ktoré je realizované v Centre pre deti a rodiny Martin, so sídlom Hviezdoslavova 62, Martin. Na základe skutočností, ktoré boli získané pri sledovaní plnenia účelu výchovného opatrenia bolo preukázané, že matka po odchode maloletého vo väčšej miere začala požívať alkoholické nápoje, nebola schopná korigovať svoj zdravotný stav a nedodržiavala liečbu stanovenú lekárom. V rodinnom prostredí nie je udržiavaná hygiena a čistota priestorov, miestnosti sú často nevyvetrané. Maloletý A. počas umiestnenia do CDR Martin absolvoval 2 dlhodobejšie pobyty v rodinnom prostredí matky, počas ktorých bolo zistené, že v období od 30.06.2023-03.09.2023, kedy sa mal uskutočniť dlhodobý pobyt, bol tento pobyt skrátený a vykonaný do 02.07.2023, z dôvodu, že matka nezvládla starostlivosť o dieťa a maloletého priviedla do CDR. Ďalší dlhodobý pobyt sa realizoval v čase od 6.10.2023-13.10.2023. V tomto období bolo prostredie, v ktorom sa maloletý nachádzal opäť monitorované, pričom matka počas vykonaného šetrenia v domácnosti avizovala, že starostlivosť o mal. dieťa je náročná a zvláda ju ťažšie. Na matke bolo vidieť známky vyčerpania (matka je psychiatrický pacient.) Mal. A. sa počas pobytu nachádzal v miestnosti, ktorá bola uzamknutá, pričom sa javil nepokojne a oslabený. V byte bol neporiadok, posteľ mal. Patrika bola premočená v celom byte bolo cítiť zápach z cigariet, moču a stolice maloletého. Matke bolo poskytnuté soc. poradenstvo, ohľadom zabezpečovania riadnej starostlivosti. Okresnému súdu Námestovo sme dňa 30.10.2023 zaslali správu o plnení účelu výchovného opatrenia sp. zn. 4P/16/2023-9, so záverom že výchovné opatrenie nespĺnilo účel. Z uvedeného dôvodu odporučili súdu nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým v Centre pre deti a rodiny Martin, p. o. Hviezdoslava 33/62, Martin, kde je v súčasnosti mal. A. plne adaptovaný. Matka má dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav, starostlivosť o dieťa nezvláda, je vyčerpaná a priznáva, že starostlivosť o maloletého je čoraz viac náročnejšia. Mal. A. je dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím. Otec o dieťa neprejavuje záujem. Zo strany širšej rodiny nie je záujem o pomoc pri zabezpečovaní starostlivosti o mal. A.. V súčasnosti nie je možné mal. A. zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, z dôvodu, že nikto z príbuzných neprejavil záujem o zverenie dieťaťa.

3/ Navrhovateľ na pojednávaní dňa 04.01.2024 zotrval na podanom návrhu zároveň doplnil, že pomery od podania návrhu sa podstatne nezmenili. Mal. A. bol posledne v decembri na krátkom pobyte u matky. V čase pobytov dieťaťa u matky sú intenzívne šetrenia z ich strany, tieto kontroly sú denne. Pri poslednom pobyte matka starostlivosť zvládla išlo však o krátky pobyt a situácia na strane matky nie je stabilná. Jej celkový zdravotný stav sa mení. Čo sa týka vyživovacej povinnosti, tak navrhli výživne zo strany rodičov v minimálnej výške vzhľadom na to, že matka má nízky príjem. Čo sa týka otca, tak v čase, keď bolo posledne určované výživné ešte vychádzali z toho, že je neisté či dieťa ostane v starostlivosti matky, kde sú tie výdavky na potreby vyššie ako v sociálnom zariadení. U otca sú pomery neisté, keďže teraz má byť PN.

4/ Súd konal a rozhodol v neprítomnosti rodičov, ktorým bolo predvolanie riadne a včas doručené. Otec svoju neprítomnosť ospravedlnil písomne so súhlasom s konaním v jeho neprítomnosti. Matka bola po začatí pojednávania telefonicky kontaktovaná a uviedla, že sa na pojednávanie nedostaví a nežiadala o odročenie pojednávania. Uviedla, že na pojednávanie zabudla.

5/ Opatrovník sa na pojednávaní pripojil k podanému návrhu, nakoľko ani jeden z rodičov nemá podmienky a nie je schopní postarať sa o maloletého. Otec o syna nejaví záujem a u matky nie sú ani vhodné podmienky pre starostlivosť. Boli u nej na šetrení a žije v malom 1-izobom byte, ktorý nie je bezbariérový a nie sú tam vhodné podmienky pre dieťa s takým zdravotným postihnutím.

6/ Súd vykonal dokazovanie okrem vyjadrení navrhovateľa, opatrovníka, súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s vyjadrením otca a so správami podanými na rodičov zo sociálnej poisťovne a úradu práce. Taktiež sa oboznámil s obsahom pripojených spisov Okresného súdu Námestovo sp. zn. 12P/6/2022, 4P/63/2022, 0PPom/1/2023 a 4P/16/2023.

7/ Otec vo svojom vyjadrení zo dňa 21.12.2023 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní a súhlasil s návrhom navrhovateľa, keďže pre jeho zdravotné problémy nemôže sa o syna osobne postarať a súhlasil s tým, aby mu bola nariadená ústavná starostlivosť v domove sociálnych služieb v Martine.

Uviedol, že od februára 2023 do 13.08.2023 je vedený na úrade práce ako nezamestnaný a od 14.08.2023 pracuje v spoločnosti HERN, s. r. o. Námestovo, ako robotník. Pripojil k vyjadreniu lekársku správu, z ktorej bolo zistené, že otec je práceneschopný od 13.11.2023 z dôvodu úrazu, kontrola je určená na 11.01.2023.

8/ Mal. A. B. sa narodil XX.XX.XXXX matke D. B. a otcovi H. B.. Maloletý je od narodenia ťažko zdravotne postihnutý a jeho zdravotný stav vyžaduje celodennú starostlivosť. Rozsudkom Okresného súdu Námestovo č.k. 5C/2/2010 – 56 zo dňa 31.03.2011 bolo manželstvo rodičov rozvedené a mal. A. bol na základe schválenej rodičovskej dohody zverený do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na výživu dieťaťa sumou 50,- EUR mesačne. Vyživovacia povinnosť otca voči maloletému bola zmenená rozsudkom Okresného súdu Námestovo č.k. 4P/63/2022 – 41 zo dňa 14.03.2023, ktorým súd zvýšil výživné na sumu 150,- EUR mesačne od právoplatnosti rozsudku. Súd poukázal na to, že príjem matky sa zvýšil len nepatrne, avšak u otca došlo k zvýšeniu príjmu v dôsledku, že sa zamestnal (zo spisu zistený čistý príjem otca zo zamestnania v OK-TEAM s. r. o. v priemere 592,- EUR). Otec mal pravidelné mesačné výdavky a to platbu za byt 91,- EUR, za služby spojené s užívaním bytu 50,- EUR, výdavky spojené s dochádzkou do práce cca 70,- EUR, ostatné výdavky na úhradu bežných potrieb. Mal. A. bol na základe neodkladného opatrenia súdu č.k. 0PPOm/1/2023 z 02.02.2023 najskôr odňatý zo starostlivosti matky dočasne a zverený do starostlivosti CDR Martin a následne rozsudkom Okresného súdu Námestovo č.k. 4P/16/2023 – 25 zo dňa 01.06.2023 bol maloletému nariadený pobyt v CDR Martin na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. V konaní bolo zistené, že maloletý má stanovenú diagnózu – mentálna retardácia ťažkého stupňa, je plienkovaný. Navštevoval Spojenú školu internátnu v Námestove, dennou formou. Matka sa dostala do stavu vyčerpanosti a nevládala starostlivosť o maloletého, viac krát skolabovala. Matka žila so synom v jednoizbovom byte, bola poberateľkou invalidného dôchodku. Otec sa o syna nezaujímal. Súd za stavu, že ani jeden z rodičov nebol v čase vydania rozhodnutia súdu schopný zabezpečovať starostlivosť o dieťa, nariadil uvedené výchovné opatrenie vo forme dočasného pobytu dieťaťa v CDR Martin.

9/ Do konania sp. zn. 4P/16/2023 bola dňa 30.10.2023 doručená správa navrhovateľa o priebehu výchovného opatrenia, z ktorej súd zistil, že orgán sociálno právnej ochrany detí po umiestnení mal. A. vykonával opatrenia SPODaSK v zmysle plánu výkonu výchovného opatrenia, ktorý je súčasťou plánu sociálnej práce. Plnenie účelu sa pravidelne, najmenej raz za dva mesiace, vyhodnocovalo za účasti dieťaťa, jeho matky a CDR. Dňa 4.5.2023 sa na Obecnom úrade v Kline realizovalo Stretnutie rodinného kruhu, za účasti CDR Martin, rodiny, orgánu SPODaSK, ktoré bolo zamerané na zmobilizovanie a zaktivizovanie širšej rodiny do života dieťaťa. V rámci stretnutia bol tiež vytvorený plán rodiny s úlohami, na základe ktorých mohol mal. A. absolvovať krátkodobé, či dlhodobé pobyty v rodinnom prostredí matky maloletého s pomocou príbuzných, a tiež čím by sa osvedčila starostlivosť o mal. A. zo strany matky. Tieto úlohy boli pravidelne monitorované, v rámci čoho bolo preukázané, že mal. A. chodieval na časté krátkodobé pobyty ku svojej matke, ktoré sa vykonávali len počas víkendov. V období od 30.06.2023-03.09.2023 sa mal uskutočniť dlhobojší pobyt počas prázdnin. Tento pobyt bol však skrátený a vykonaný do 02.07.2023, nakoľko matka mal. A. nevládla starostlivosť o dieťa a maloletého priviedla do CDR zariadenia. Zo správy uvedeného Centra vyplynulo, že mal. A. je poskytovaná starostlivosť na samostatne usporiadanej skupine - špecializovanej samostatnej skupine pre deti s duševnou poruchou. Maloletý je plienkovaný a nemá osvojené samoobslužné návyky. Je potrebné ho kŕmiť, chôdza je nekoordinovaná, nestabilná, kolísavá. Častokrát pobehuje z miesta na miesto, verbálne nekomunikuje, vydáva len neartikulované zvuky. Dokáže listovať v knihe, s hračkami sa nehrá. Na skupine je adaptovaný, nemá však vytvorené vzťahové väzby ani k dospelým, ani k deťom, je skôr samotársky typ, žije vo vlastnom vytvorenom svete. Maloletý nenavštevuje školské zariadenie. Úrad - orgán sociálnoprávnej ochrany v rodine vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zmysle plánu sociálnej práce. V súčasnosti je v rodine vykonávaná odborná metóda „na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa“ ambulantnou formou, ktorú realizuje CDR Istebné, pracovisko Námestovo a matke je poskytované sociálne a psychologické poradenstvo. Počas vykonávania terénnej sociálnej práce v rodinnom prostredí matky, bolo dňa 10.07.2023 zo strany matky avizované, že starostlivosť o mal. dieťa je pre ňu náročná a zvláda ju ťažšie. Taktiež v rodinnom prostredí nie je udržiavaná čistota, hygiena, na zemi sú smeti, neporiadok a priestory neboli vyvetrané. Počas návštevy, matka pôsobila unavene, apaticky, dala im k nahliadnutiu lekárskeho záznamu, bolo zistené, že matka neužíva lieky podľa odporúčania lekára. Ďalej z lekárskeho záznamu vyplynulo, že dňa 5.7.2023 bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení v Trstenej, kde bola prevezená RZP, ktorú jej privolať čašník z pohostinstva, kde sa mala matka nachádzať. Na oddelenie

bola prijatá o 00:36 hod. z dôvodu, že bola pod vplyvom požitia alkoholických nápojov, pri prijatí jej bola nameraná hodnota alkoholu 1,6 promile a mala abstinenčný syndróm. Dňa 10.10.2023 počas vykonanej terénnej sociálnej práce mali preukázané, že mal. A. bol doma na týždennom pobyte, na ktorý prišiel dňa 6.10.2023 v sprievode matky a matkinho brata. Matka opäť avizovala, že starostlivosť o mal. A. zvláda ťažšie a je náročná. V čase návštevy mal. A. ležal na posteli v miestnosti, ktorá bola uzamknutá, čo matka odôvodnila poznámkou, že: „...miestnosť zamkla, aby A. neušiel.“ Matka pôsobila unavene, v domácnosti bola znovu znížená hygiena bývania. Obed nebol navarený. Opätovne bola vykonaná návšteva dňa 12.10.2023 v čase 10:31. Matka otvorila po viacnásobnom klopaní, bola oblečená v pyžame a pôsobila ospalo, vyčerpane. Maloletý sa nachádzal v izbe, ktorá bola zariadená nábytkom, avšak uzamknutá. Z pozorovania bolo zrejmé, že je nepokojný, oslabený a bol smädný. U matky bol viditeľný tras rúk, v komunikácii bola nesmelá a utiahnutá. Matka v rozhovore uviedla, že mal. A. zamyká v izbe z bezpečnostných dôvodov, aby neušiel. Ďalej matka uviedla, že lieky maloletý ešte v tom čase nedostal, pretože akurát vstali, v byte bol neporiadok, posteľ mal. A. bola premočená v celom byte bolo cítiť zápach z cigariet, moču a stolice maloletého. Matka bola vyzvaná, aby maloletému vykonala hygienu (umyla, prebalila maloletého) a dala mu najesť. V rozhovore matka opäť priznala, že starostlivosť o maloletého vníma čoraz ťažšie, chápe že v zariadení je maloletému lepšie, ale ona už nevláde. Z uvedeného vyplýva, že výchovné opatrenie neplní účel. Konštatovali, že rodinné prostredie je málo podnetné a chudobné na pozitívne podnety. Matka má dlhodobý zhoršený zdravotný stav a požíva alkoholické nápoje. Matkin aktuálny prístup k vykonávaniu riadnej starostlivosti o dieťa je nezvládnuteľný. Matka je vyčerpaná a priznáva, že starostlivosť o maloletého je náročnejšia. Otec o dieťa neprejavuje záujem a zo strany širšej rodiny je záujem o pomoc v starostlivosti o maloletého pasívna.

10/ Matka má naďalej príjem len vo forme invalidného dôchodku v súčasnosti vo výške 253,30 EUR mesačne.

11/ Z registra Sociálnej poisťovne súd zistil, že pracovný pomer otca v spoločnosti OK-TEAM, s. r. o. bol ukončený 14.03.2023 a otec bol následne od 11.04.-13.08.2023 evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie, z ktorej bol vyradený pre vznik pracovného pomeru. Od 14.08.2023 je zamestnaný v spoločnosti HERN, s. r. o. Námestovo, pričom z lustrácie v SP bol zistený vymeriavací základ z dosiahnutého príjmu pre odvod poisťného v plne odpracovaných mesiacoch cca 1 072,- EUR. Od 10.01.2023 je PN, od 23.11.2023 je poberateľom nemocenského (za prvý mesiac PN mal vyplatené nemocenské vo výške 158,- EUR plus ešte príjem od zamestnávateľa do 22.11.2023).

12/ Podľa § 54 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v platnom a účinnom znení (ďalej len „ZoR“),

1/ Náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

2/ Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 neviedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

3/ Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

4/ Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

5/ Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

13/ Podľa § 55 ZoR,

1/ Súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

2/ Ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti.

3/ Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

14/ Podľa § 62 ZoR, ods.:

1/ Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

2/ Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

3/ Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. 13)

4/ Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

5/ Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

6/ Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

15/ Podľa § 75 ZoR, ods.:

1/ Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

2/ Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

16/ Podľa § 81 ZoR, ods.:

1/ Ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

2/ Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

17/ Na základe vykonaného dokazovania súd za súhlasu navrhovateľa, opatrovníka, otca s poukazom na § 54 ods. 2 písm. c) ZoR nariadil nad mal. A. ústavnú starostlivosť. Maloletý je dieťaťom s ťažkým zdravotným postihnutím a je odkázaný na celodennú špeciálnu starostlivosť (má mentálne postihnutie, je plienkovaný a nemá samoobslužné návyky). Otec sa o syna vôbec nezaujíma, matka, ktorej bol zverený do osobnej starostlivosti náročnú starostlivosť o dieťa nezvládala, čo bolo dôvodom nariadenia výchovného opatrenia rozsudkom súdu č.k. 4P/16/2023 z 01.06.2023 na obdobie najdlhšie šesť mesiacov. Ako vyplýva zo správy navrhovateľa zo dňa 30.10.2023, výchovné opatrenie nesplnilo svoj účel. Zdravotný stav matky nie je stabilizovaný a neumožňuje jej trvalý výkon starostlivosti o syna. Počas doby výchovného opatrenia bol viac krát umožnený pobyt maloletého v domácnosti matky a to aj na viacdňové obdobie, ale matka opateru syna nezvládala a väčšina pobytov bola ukončená predčasne. Šetreniami bolo zistené, že hygiena v domácnosti matky bola nedostatočná, počas pobytov dieťaťa u matky neboli riadne zabezpečené potreby Patrika a tiež bolo zistené, že

matka nedodržiava medikamentóznú liečbu a svoju nepriaznivú situáciu rieši aj konzumáciou alkoholu. V prípade nenariadenia ústavnej starostlivosti existuje riziko ohrozenia maloletého v starostlivosti matky, ktorá nie je schopná dieťaťu poskytovať starostlivosť, ktorú si jeho zdravotný stav vyžaduje. Neboli zistené iné osoby spôsobilé zabezpečovať osobnú starostlivosť o dieťa. Preto súd návrhu vyhovel.

18/ Zároveň súd podľa § 81 ZoR upravil vyživovaciu povinnosť rodičov k maloletému A.. Vzhľadom na nepriaznivé pomery matky, ktorá je bez práce, je invalidnou dôchodkyňou a s obmedzenými pracovnými možnosťami v dôsledku jej zdravotného stavu, súd určil matke výživné vo výške minimálneho výživného určeného v zmysle § 62 ods. 3 ZoR (v súčasnosti je vo výške 36,80 EUR mesačne). U otca sú pomery oproti matke priaznivejšie, síce je práceneschopný ale aktuálne nejde zatiaľ o dlhodobý stav (PN od 13.11.2023), pričom otec je od 14.08.2023 zamestnaný u nového zamestnávateľa a zo súčasného pracovného pomeru dosahoval vyšší príjem ako u predchádzajúceho zamestnávateľa OK-TEAM, s. r. o.. Z uvedeného dôvodu súd s poukazom na § 40 CMP, aj vzhľadom na vek dieťaťa a na jeho potreby určil výživné vo výške 80,- EUR mesačne. Obaja rodičia sú povinní určené výživné poukazovať zariadeniu, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

19/ Týmto rozsudkom dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 5C/12/2010-56 zo dňa 31.03.2011 v časti o úprave osobnej starostlivosti a výživného a tiež rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 4P/63/2022-41 zo dňa 14.03.2023.

20/ O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Námestovo (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku – ďalej len „CSP“), písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1, 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) – § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku – ďalej len „CMP“).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zákon č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je miestne príslušný súd, v obvode ktorého má maloletý bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom (§ 371 ods. 1 CMP). Podľa tejto časti sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.